

Sygn. akt II Cz 1461/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Grzesik

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa J. Z. (1)

przeciwko Bank (...) spółce akcyjnej w G. oraz J. D.

o zwolnienie od egzekucji

w przedmiocie wniosku powódki o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu

na skutek zażalenia powódki na punkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Goleniowie

z dnia 5 lipca 2013 r., sygn. akt I C 757/13

postanawia

zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 2 w ten sposób, że ustanowić dla powódki pełnomocnika z urzędu, którego wyznaczy Okręgowa Izba Radców Prawnych w S..

Sygn. akt II Cz 1461/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 5 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie zwolnił powódkę z kosztów sądowych (pkt 1), oddalił wnioski o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (pkt 2), zabezpieczył powództwo J. Z. (1) o zwolnienie rzeczy od egzekucji przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego w sprawie KM 500/13 oraz KM 471/13 przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie B. B. z wniosku wierzycieli Bank (...) S.A. w G. oraz J. D. przeciwko dłużnikowi J. Z. (2) w zakresie dotyczącym ruchomości w postaci samochodu marki V., nr rejestracyjny (...) (pkt 3).

W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż powódka złożyła pozew o zwolnienie od egzekucji ruchomości w postaci samochodu marki V., nr rejestracyjny (...), który został zajęty w toku egzekucji prowadzonej przeciwko dłużnikowi – jej mężowi J. Z. (2) przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Goleniowie B. B..

Jednocześnie powódka złożyła wniosek o zabezpieczenie powództwa przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego w zakresie dotyczącym egzekucji z ww. ruchomości, której zwolnienia się domaga. W ocenie Sądu wniosek o zabezpieczenie powództwa zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd uznał również za uzasadniony wniosek powódki o zwolnienie jej od kosztów postępowania mając na uwadze jej sytuację majątkową. Jednocześnie Sąd stwierdził, iż wniosek powódki o przyznanie jej pełnomocnika urzędu w okolicznościach sprawy nie zasługiwał na uwzględnienie.

Sąd powołał się na treść art. 117 § 1, 2 i 5 k.p.c. W ocenie Sądu powódka ubiegająca się o ustanowienie pełnomocnika z urzędu spełniła jedną z ww. przesłanek, tj. że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. W ocenie Sądu jednakże nie została spełniona druga przesłanka, a mianowicie potrzeba uczestniczenia zawodowego pełnomocnika w sprawie, tym bardziej, iż powódka w bardzo precyzyjny i zawodowy wręcz sposób sporządziła w sprawie pozew, powołała wszystkie twierdzenia, zarzuty. Powódka nie wykazała w żaden sposób, że rodzaj sprawy, jej skomplikowanie i możliwości samodzielnego jej poprowadzenia przez nią – uzasadniały przyznanie jej pełnomocnika z urzędu.

W zażaleniu wywiedzionym na punkt 2 powyższego postanowienia powódka wniosła o przyznanie pełnomocnika z urzędu – r.pr. M. K. ze S.. Skarżąca podniosła, iż sama nie umie się bronić i nie zna się na prawie. Skończyła tylko szkołę podstawową i wszystkie sprawy w zasadzie załatwiał za nią jej mąż.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powódki należało uwzględnić.

Podstawą prawną ustanowienia dla strony zwolnionej od kosztów sądowych pełnomocnika z urzędu jest art. 117 § 1 k.p.c., według którego strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego.

Niewątpliwie zatem skarżąca spełniła pierwszą z przesłanek udzielenia jej pomocy prawnej z urzędu, albowiem jej sytuacja finansowa nie pozwala na opłacenie wynagrodzenia pełnomocnika z wyboru. W polu widzenia należy mieć również art. 117 § 5 k.p.c., który stanowi, że sąd uwzględni wniosek (o ustanowienie pełnomocnika z urzędu), jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 maja 2007 r. (sygn. akt V CSK 37/07, LEX nr 442585) oceniając potrzebę przychylenia się do wniosku o ustanowienie pełnomocnika dla strony, sąd powinien brać pod uwagę z jednej strony stopień skomplikowania danej sprawy, z drugiej zaś strony faktyczną zdolność strony, która składa taki wniosek, do własnego działania w toczącym się postępowaniu. Potrzeba ustanowienia pełnomocnika z urzędu zachodzi również wówczas, gdy strona swoim zachowaniem wykazuje niezajomość reguł postępowania lub nieporadność, prowadzącą do tego, że przy faktycznym lub prawnym skomplikowaniu sprawy nie jest w stanie wykorzystać prawnych możliwości prawidłowego jej prowadzenia (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2009 r., sygn. akt I UK 195/09, LEX nr 577812). Potrzeba udziału w postępowaniu wykwalifikowanego pełnomocnika procesowego, jako niezbędna przesłanka jego ustanowienia dla strony zwolnionej od kosztów, podlega zawsze swobodnej ocenie sądu (tak m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 1974 r., II CZ 94/74, LEX nr 7511).

W ocenie Sądu została spełniona przesłanka wynikająca z art. 117 § 5 k.p.c. Z zażalenia powódki wynika, iż nie jest ona osobą wykształconą, skończyła bowiem tylko szkołę podstawową. Z treści zażalenia wynika również, iż jest ona osoba nieporadną, skoro zawsze wszystkie sprawy załatwiał za nią mąż. W polu widzenia należy mieć również okoliczność, iż pozwani – Bank (...) S.A. oraz J. D. korzystają w niniejszym postępowaniu z pomocy profesjonalnych pełnomocników, a zatem powódka będzie zmuszona w toku sprawy skonfrontować się z dwoma zawodowymi pełnomocnikami.

Te wszystkie okoliczności doprowadziły Sąd II instancji do przekonania, iż wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu należało uwzględnić. W konsekwencji Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. zmienił punkt 2 zaskarżonego postanowienia i orzekł jak w sentencji.